

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 28/2015
17.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у радном спору тужиље А.С. из П., чији су пуномоћници П.Б. и Н.М., адвокати из П., против туженог Републичког фонда за здравствено осигурање из Београда, Филијала за Јужнобанатски округ са седиштем у Панчеву, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 383/2014 од 03.09.2014. године, у седници већа од 17.06.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље и **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 383/2014 од 03.09.2014. године, тако што се одбија као неоснована жалба туженог и потврђује се пресуда Основног суда у Панчеву П1 бр. 111/13 од 13.12.2013. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 бр. 111/13 од 13.12.2013. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено је решење туженог о отказу уговора о раду бр. 01-118-27/2012-167 од 29.11.2012. године. Ставом другим изреке утврђено је да је тужиља засновала радни однос на неодређено време по уговорима о раду на одређено време дана 15.06.2009. године односно 02.03.2010. године па је туженом наложено да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време као и да је врати на рад на радно место виши референт за остваривање права из здравственог осигурања или друго радно место које одговара њеној стручној спреми. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 139.500,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 бр. 383/2014 од 03.09.2014. године, преиначио је наведену првостепену пресуду тако што је одбио као неосноване, тужбене захтеве тужиље у целости, као и њен захтев за накнаду трошкова поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд налази да је ревизија основана због погрешно примењеног материјалног права. Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је код туженог први пут засновала радни однос на одређено време уговором о раду почев од 15.06.2009. године до повратка запосленог са одслужења војног рока. По повратку запосленог тужили је престао радни однос решењем туженог од 01.03.2010. године. После тога, тужила је са туженим више пута закључивала уговоре о раду на одређено време и то уговор од 02.03.2010. године на период од три месеца због повећаног обима посла, који је престао решењем туженог од 15.06.2010. године. Затим је закључила нов уговор о раду на одређено време на период од шест месеци почев од 14.06.2010. године, који јој је престао решењем туженог о отказу уговора о раду од 31.12.2010. године. Потом је закључила нови уговор о раду на одређено време 21.12.2010. године, на период од шест месеци од 04.01. до 14.06.2011. године, због привременог повећања обима посла, који јој је отказан решењем туженог од 15.06.2011. године због истека рока на који је закључен. Након тога је поново закључила уговор о раду на одређено време на период од шест месеци од 15.06. до 31.12.2011. године, који јој је престао решењем туженог од 28.12.2011. године. Затим је закључила уговор о раду којим је засновала радни однос на одређено време на 12 месеци у периоду од 04.01. до 31.12.2012. године, који је отказан побијаним решењем туженог бр. 01-118-27/2012-167 од 29.11.2012. године, због истека времена на који је закључен. Утврђено је да је тужила све ово време радила на истим пословима вишег референта за остваривање права из здравственог осигурања и матичну евиденцију, да је тужили радни однос код туженог трајао укупно око три године и шест месеци и да није било прекида рада дужих од 30 дана, односно да је најдужи период прекида износио три дана. Након истека рока трајања сваког појединачног уговора закљученог на одређено време, тужени је доносио решења о отказу уговора о раду против којих тужила није подносила тужбе ради заштите својих права.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилном применом материјалног права закључио да су се у конкретном случају стекли услови за такозвани преображај радног односа из одређеног у неодређено време, на основу члана 37. став 4. Закона о раду јер је тужила око три ипо године континуирано радила на истим пословима и да је по истеку сваког појединачног уговора о раду закљученог на одређено време настављала са радом на истоврсним пословима и то без прекида дужег од 30 радних дана у смислу става 2 исте законске одредбе. Тако да је након закључења последњег уговора о раду на одређено време, наставила да ради преко пет радних дана по истеку рока из претходно закљученог уговора, због чега је радни однос који је засновала на одређено време у трајању дужем од 12 месеци, постао радни однос на неодређено време у смислу цитиране законске одредбе. Због тога је усвојио њен тужбени захтев и за поништај отказа побијаног последњег уговора о раду закљученог на

одређено време и обавезао туженог да је врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио наведену првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље у целости, сматрајући да је тужиља изгубила право на судску заштиту на основу члана 37. став 4. Закона о раду јер је пропустила да затражи поништај ранијих решења о отказу уговора о раду, односно о престанку радног односа донетих по истеку времена на које су закључивани, па су иста постала правоснажна. У таквој ситуацији постојања правоснажних решења о престанцима радног односа на одређено време, другостепени суд закључује да тада више нема континуитета у трајању радног односа дужег од 12 месеци, да би тужиља по истеку обављања рада преко тог законског рока, стекла право из члана 37. став 4. у вези става 1. Закона о раду.

Изложено правно становиште другостепеног суда се по налажењу овога суда не може прихватити јер је засновано на погрешној примени материјалног права, када је утврђено да је тужиља радила на истоврсним пословима континуирано, по уговорима на одређено време закључиваним ради повећања обима посла (осим првог уговора који је био закључен до повратка привремено одсутног запосленог) што значи почев од 02.03.2010. године, па је до доношења побијаног решења о отказу уговора о раду од 29.11.2012. године очигледно протекло више од 12 месеци непрекидног рада на истим пословима (односно са прекидом који је трајао највише три дана), у смислу члана 37. ставови 1 и 2. Закона о раду. Настављајући са радом најмање пет радних дана по истеку уговора о раду закљученог на одређено време од 15.06.2011. године (на период од шест месеци), чијим истеком је донето побијано решење о отказу уговора о раду; тужиља је засновала радни однос на неодређено време у смислу члана 37. став 4. Закона о раду. Ово из разлога што је одредба члана 37. став 1. у вези става 2. истог Закона императивна и не прави никакву дистинкцију у погледу правних последица трајања таквог радног односа, зависно од тога да ли су доношена решења о престанку радног односа, по истеку рока на који је закључен. Зато по налажењу овога суда формална правоснажност решења којима је престао радни однос истеком рока за који је уговор закључен (радни однос на одређено време) не искључује примену императивне одредбе члана 37. ставови 1, 2 и 4. Закона о раду, у ситуацији када радни однос на одређено време траје дуже од 12 месеци, противно условима из цитиране законске одредбе.

Правилно је донета и одлука о трошковима поступка на основу чл. 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, па је и она потврђена.

Из изложеног разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Предраг Трифуновић,с.р.**